

РЕШЕНИЕ

№ 13377

гр. София, 04.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 54 състав, в публично заседание на 09.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Георги Бозуков

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **11690** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно - процесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 124 от Закона за държавния служител /ЗДСл/.

Образувано е по жалба на Образувано е по жалба на В. К. Д., ЕГН: [ЕГН], с настоящ адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] против Заповед № 177/31.10.2025 г. на С. И. - кмет на Столична община - район „В.“, с която е прекратено служебното й правоотношение като държавен служител на длъжност „юрисконсулт, V ранг“.

В жалбата е посочено, че оспорената заповед е издадена при неправно основание. Посочената норма на чл. 12, ал. 1 от ЗДСл урежда момента на възникване на служебното правоотношение, а не прекратяването му. Следователно заповедта е издадена при липса на материалноправно основание, което я прави нищожна или отменяема по смисъла на чл. 146, т. 4 АПК. В заповедта липсват мотиви. Административният акт не съдържа фактически и правни основания, което би било съществено нарушение на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. Налице е злоупотреба с власт и превратно упражняване на такава. Заповедта е издадена като ответна реакция на упражняване на законно право - искане да бъде спазвано установеното с акта на назначаването работно време (6-часов работен ден) или провеждане на конкурс, урегулиращ работното време на 8-часов работен ден, което я прави репресивна и дискриминационна по своя характер, в нарушение на принципите по чл. 4 и чл. 6 АПК, налице е Нарушение на чл. 16а ЗДСл. Служител, назначен на непълно работно време, не може да бъде задължаван да работи 8 часа (осем часа) дневно без съответно възнаграждение - нарушение на императивна законова норма.

В съдебно заседание жалбоподателката В. К. Д. – редовно уведомена, явява се лично. Жалбоподателката счита, че видно от представените доказателства се е справяла отлично с

работата, тъй като има най-високата възможна оценка. Счита, че това не е предпоставка за прекратяване на служебното ѝ правоотношение. Моли съдът да отмени заповедта.

Ответникът С. И. - КМЕТ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА РАЙОН "В." – редовно уведомен, се представлява от юр. К.. Юриконсулт К. заявява, че подробна теза във връзка с обжалваната заповед е развил в писмено становище, което поддържа. Основанието, на което е прекратено служебното правоотношение с жалбоподателката е безвиновно основание и преценката на административният орган е по целесъобразност и не подлежи на съдебен контрол. Законодателят е дал право на административния орган да прекрати служебното правоотношение в изпитателния срок, като при тази преценка по целесъобразност административният орган или органът по назначаването преценяване не само професионалните качества на служителката, а преценява и нейното цялостно отношение, а именно възможността ѝ да работи в екип и отношенията ѝ към другите колеги. Моли съдът да отхвърли жалбата. Претендира юриконсултско възнаграждение. Софийска градска прокуратура – редовно призована – не изпраща представител за участие в производството. Не изразява становище по съществуването на спора.

Административен съд София – град, след като се запозна с доводите и възраженията на страните, както и със събраните в хода на съдебното производство писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Не е спорно по делото, че В. К. Д. не постъпва за първи път на държавна служба На 23.04.2025 г. е назначена със Заповед № 45/22.04.2025 г. на кмета на Столична община - район „В.“, на длъжност „Юриконсулт, V ранг“ в отдел „Правно-нормативно обслужване“ (ПНО) при СО - район „В.“, на непълно работно време - 6 часа, на основание чл. 9, ал. 1, във връзка с чл. 16а, ал. 1 и ал. 2 и чл. 12, ал. 2 от Закона за държавния служител (ЗДСл). Основанието на чл. 12, ал. 2 от ЗДСл недвусмислено подчертава, че спрямо нея не е приложима нормата на чл. 12, ал. 1, в частта постъпване за първи път на държавна служба поради обстоятелството, че вече е заемала такава длъжност, видно от служебната ѝ книжка, в която е вписано предходно служебно правоотношение с държавна институция и препращащата норма на чл. 12, ал. 2 във връзка с ал. 1 от ЗДСл е относима единствено по отношение установяването на нов едногодишен срок за изпитване във връзка с назначаването ѝ.

Съгласно заповедта за назначаване работното време е както следва: 6 часа седмично при 5 дневна работна седмица с 30 мин. обедна почивка. Независимо от посоченото работно време в заповедта, устно била задължавана от В. Г. заместник-кмет на СО - район „В.“ (тогава изпълняващ длъжността секретар на районната администрация) да присъства на работното си място от 8:30 до 17:00 ч., т.е. фактически да работи 8 часа дневно, като присъствието ѝ било контролирано, чрез система за електронен достъп (служебна карта).

Въпреки опитите на Г. да я принуди да спазва пълен осемчасов работен ден имало случаи, в които е приключвала работния си ден по-рано (около 15:00 ч.), с оглед ангажиментите ѝ като родител на четиригодишно дете, посещаващо държавна детска градина, но това, според жалбоподателката, не е довело до неспазване на регламентираното, съгласно акта за назначаването ѝ работно време било шест часа. В резултат на това получила устни предупреждения от Г., че служебното ѝ правоотношение ще бъде принудително прекратено, ако не започне да спазва пълен работен ден независимо, че основания за това не са били налице.

Жалбоподателката отправила молба работното ѝ време да бъде урегулирано според официалното такова за районната администрация (8-часов работен ден), нееднократно изразявала пред ръководството желание да бъде проведен конкурс за длъжността юриконсулт на пълно работно време и да бъде преназначена при спазване изискванията на закона за полагането на труд при такова работно времетраене. В отговор получавала от Г. иронични коментари и подигравки, че

„не съм се е доказала достатъчно професионално“, за да ѝ бъде организиран конкурс. За периода от 23.04.2025 г. до 31.10.2025 г. (шест месеца и десет дни) жалбоподателката преминала през две срочни оценявания, извършени от прекия ѝ ръководител З. Х. - началник отдел „ПНО“, като ѝ била поставена най-високата възможна оценка „1 (едно)“, съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване на изпълнението на служителите в държавната администрация (НУРОИСДА).

Независимо от това, през целия период не бил проведен конкурс, въпреки че по силата на чл. 10 от ЗДСл това било задължителна предпоставка за заемане на длъжност от държавен служител, особено що се касае до полагането на труд на пълен 8-часов работен ден. В тази връзка жалбоподателката счита, че е налице недобросъвестно упражняване на правомощията на органа по назначаването (кметът на Столична община - район „В.“), действащ в условията на оперативна самостоятелност, по отношение на уговорения в негова полза срок за изпитване.

В заключение, след като устно настояла пред ръководството за спазване на закона, на установеното работно време от шест часа или провеждане на конкурс за длъжността, с който работното ѝ време да бъде урегулирано на 8 ч. осем часа, ѝ била връчена процесната Заповед № 177/31.10.2025 г. за прекратяване на служебното ми правоотношение, с правно основание „чл. 12, ал. 1 от ЗДСл“, без мотиви.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, съдът направи следните правни изводи: Жалбата е процесуално допустима, подадена от надлежна страна.

Страните не спорят относно компетентността на органа издал заповедта, а същата се установява и от събраните по делото писмени доказателства. Заповедта е издадена в предвидената от закона форма и при спазване на административнопроизводствените правила.

Преди всичко следва да се отбележи, че съдът преценява законосъобразността на оспорения акт въз основа на основанията посочени в него.

С оглед изложената фактическа обстановка, се установи, че последната заемана от жалбоподателката длъжност, преди да бъде назначена в Столична община - район „В.“, на длъжност „Юрисконсулт, V ранг“ в отдел „Правно- нормативно обслужване“ (ПНО) при СО - район „В.“, на непълно работно време - 6 часа е НАП-С..

Страните не спорят, а и видно от посоченото в заповедта правно основание за нейното издаване, което изцяло се подкрепя и от представените с преписката доказателства, назначаването на Д. на държавна служба, се основава на чл. 9, ал. 1, във връзка с чл. 16а, ал. 1 и ал. 2 и чл. 12, ал. 2 от Закона за държавния служител.

На следващо място с разпоредбата на чл. 12 от ЗДСл е предвидено, че когато кандидатът се назначава за първи път на държавна служба, в едногодишен срок, считано от датата на встъпване в длъжност, органът по назначаването може да прекрати служебното правоотношение без предизвестие. Касае се за изпитателен срок, установен в полза на органа по назначаването, в който същият да прецени качествата на служителя да изпълнява възложените му служебни функции и задачи и в съответствие с тази преценка да реши дали да продължи възникналото служебно правоотношение или в рамките на едногодишния срок да го прекрати. При упражняване на правомощието си по чл. 12 от ЗДСл органът действа в условията на оперативна самостоятелност, като не е задължен по закон да излага фактически съображения, мотивиращи неговото решение, съответно - извършената преценка по чл. 12 от ЗДСл като такава по целесъобразност не подлежи на съдебен контрол в своето съдържание.

Липсата на компетентност за съда да контролира по същество преценката на административния орган, извършена на основание чл. 12 от ЗДСл, не изключва по принцип възможността за осъществяване на контрол върху законосъобразното упражняване на

правомощията на органа, предоставени за изпълнение в условията на оперативна самостоятелност - арг. в чл. 169 от АПК. Проверката за законосъобразност на административния акт (в това число издадения по целесъобразност), освен преценка дали органът не е нарушил съответните законови правила, включва задължително и отговор на въпроса дали органът не е упражнил превратно предоставените му по закон правомощия, в резултат на което взетото от него решение да противоречи на целта на закона.

Целта на установения в полза на органа по назначаването срок на изпитване по чл. 12, ал. 1 от ЗДСл е да се даде възможност за преценка относно наличието на необходимите професионални и служебни качества у служителя спрямо характера и изискванията на заеманата длъжност, както и спрямо принципите и нормите, свързани с изпълнението на държавна служба в по-общ план. В съответствие с и в изпълнение на така преследваната цел, органът по назначаването има правомощието, на основата на проверените релевантни обстоятелства, да реши важни въпроси на администрацията, свързани с назначаването на държавна служба на подходящите спрямо изискванията за заемането ѝ служители и своевременното отстраняване на евентуални неудачи при избора на кадри, като същевременно решението следва да бъде взето в рамките на определен законоустановен срок. Правомощието по чл. 12, ал. 1 от ЗДСл на органа по назначаването е приложимо единствено спрямо назначените за първи път на държавна служба служители и може да бъде упражнено до изтичане на едногодишния срок, считано от датата на встъпване в длъжност.

В настоящият случай, като е прекратил служебното правоотношение с жалбоподателката на основание чл. 12, ал. 1 от ЗДСл, административният орган не се е съобразил с признатата от закона легитимна цел, към чието постигане е насочено прилагането на цитираната разпоредба. Установените и относими към преценката на съда факти за съответствието на акта с целта на закона сочат на превратно упражняване на правомощия от страна на административния орган при прилагане нормата на чл. 12, ал. 1 от ЗДСл.

Формално изпълнени са материалноправните изисквания, съставляващи основанието по чл. 12, ал. 1 от ЗДСл за освобождаване на жалбоподателката от длъжността, предвид постъпването ѝ не за първи път на държавна служба по заповед от 23.04.2025 г., и настъпилото прекратяване на служебното ѝ правоотношение със заповедта по чл. 12, ал. 1 от ЗДСл след по-малко от една година - считано от 31.10.2025 г. В действителност обаче, длъжността, от която жалбоподателката е бил освободена на основание чл. 12, ал. 1 от ЗДСл, не е по същество и естество нова за Д..

От събраните по делото доказателства между двете длъжности не съществува различие в съпоставяните функции, задължения и изисквания, установени по длъжностна характеристика за всяка една от тях, а пълна идентичност. Сравнението между тези две длъжности, първата поред, заемана и тази по служебно правоотношение, е напълно релевантно в случая, тъй като от него се установява, че на практика жалбоподателката е изпълнявала присъщите за тези длъжности идентични задължения и задачи в период общо, надхвърлящ установения в чл. 12, ал. 1 от ЗДСл едногодишен срок.

При това положение, органът по назначаването е имал достатъчно дълъг период от време, през който е разполагал с възможността да придобие преки и непосредствени впечатления от качеството на изпълняваната от жалбоподателката работа, която по естеството си не се е променила с факта на прекратяване на предходно заеманата длъжност и назначаването ѝ на служба по реда на ЗДСл.

Оценката на органа за изпълнение на служебните задължения от Д., обусловила решението по чл. 12, ал. 1 от ЗДСл, касае желанието на работодателя, служителю да работи повече от регламентираното по трудовия договор, като без значение в случая е конкретното правно

основание - КТ или ЗДСл, на което е била ангажирана работната сила на служителя. Прекратяването на служебното правоотношение с жалбоподателката на основанията по чл. 12, ал. 1 от ЗДСЛ от длъжност, изпълнявана като характеристики и обем и по трудов договор, е извършено от една страна в нарушение на легитимната цел, преследвана от законодателя с нормата на чл. 12, ал. 1 от ЗДСЛ, а от друга - противоречи на основни принципи на закона: принципа за съразмерност по чл. 6, ал. 1 от АПК, съгласно който административните органи упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо, и принципа за стабилност на служебното правоотношение като гаранция за непрекъсваемост и постоянство на държавната служба – чл. 9, ал. 2 от ЗДСл.

Служителката вече е доказала своите качества да изпълнява същите задължения по служба при същия работодател.

Срокът за изпитване, независимо в чия полза е уговорен, преди всичко е регламентиран от закона, който му придава значението на време, през което работникът или служителят да демонстрира качествата си пред работодателя, а последният да се убеди или не в тези качества. Респективно срокът за изпитване, независимо дали се прилага по отношение на трудово правоотношение или служебно правоотношение, във всеки случай, следва да отговаря на целта на закона. Отклонението от това правило води до превратно упражняване на власт, а нарушаването на изискванията за упражняване на оперативната самостоятелност прави акта несъответен на целта на закона, което представлява отменително основание по чл. 146, т. 5 АПК.

С оглед на обстоятелствата, че жалбоподателката е преминала две срочни оценявания, съответно за тримесечните периоди 23.04.2025 г. - 30.06.2025 г. и 01.07.2025 г. - 30.09.2025 г., по които е получила оценки „1 (едно)“, удостоверяващи отлично справяне с възложените ѝ служебни задачи, както и че за периода от назначаването ми - 23.04.2025 г. до прекратяване на служебното ѝ правоотношение с процесната (незаконносъобразна) заповед - 31.10.2025 г. спрямо нея не е образувана дисциплинарна отговорност под каквато и да било форма, както и че отсъства всякаква одитна следа, относно невъзможността ѝ да се справя с изпълнението на служебните ѝ задължения, действията на органа по назначаването противоречат по категоричен начин на целта на закона. В допълнение, органът по назначаването, доколкото не може да се мотивира (видно и от процесната заповед) за упражнените от него, в условията на оперативна самостоятелност, правомощия по едностранно прекратяване на служебното ѝ правоотношение без предизвестие, съчетани с вътрешни противоречия - високите оценявания, които има служителката, липсата на възбудена спрямо нея дисциплинарна отговорност, недвусмислено прави издадения индивидуален административен акт (процесната заповед) опорочен, оспорим и отменен.

Налице е недобросъвестно упражняване на правомощията на органа по назначаването в условията на оперативна самостоятелност. Предоставената от закона възможност за преценка трябва винаги да бъде използвана в рамките на закона и в изпълнение на неговата цел. Отклонението от това правило води до превратно упражняване на власт, а нарушаването на изискванията за упражняване на оперативната самостоятелност прави акта несъответен на целта на закона, което представлява отменително основание по чл. 146, т. 5 АПК.

Изрично посочените в закона изключения от принципа за непрекъсваемост на държавната служба, включително по чл. 12 от ЗДСл, се прилагат при спазване на строго регламентираните изисквания и предпоставки за това, които не позволяват злоупотреби от страна на органа по назначаване при прекратяване на служебното правоотношение./ В този смисъл Решение № 3615 от 18.03.2021 г. на ВАС по адм. д. № 5638/2020 г., V отд./ С оглед изложеното, оспорената заповед е издадена в нарушение на материалния закон

и следва да се отмени.

Относно разноските:

Предвид изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК в полза на жалбоподателката са дължими разноски, но същата не претендира такива. С оглед изхода на спора, на ответника не се дължи юриск.възнаграждение.

С тези мотиви, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на В. К. Д., ЕГН: [ЕГН], с настоящ адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] против Заповед № 177/31.10.2025 г. на С. И. - кмет на Столична община - район „В.“, с която е прекратено служебното ѝ правоотношение като държавен служител на длъжност „юрисконсулт, V ранг“.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от изпращането на преписи на страните.